

Sygn. akt III AUa 897/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 grudnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie III Wydział Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jolanta Frańczak
Sędziowie:	SSA Marta Fidzińska - Juszcak (spr.) SSA Iwona Łuka-Kliszcz
Protokolant:	st. prot. sąd. Anna Baran

po rozpoznaniu w dniu 05 grudnia 2012 r. w Krakowie

sprawy z wniosku **J. G.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.**

świadczenie przedemerytalne

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K.

od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach Wydziału V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 19 kwietnia 2012 r. sygn. akt V U 152/12

z m i e n i a zaskarżony wyrok w ten tylko sposób, że przyznaje J. G. świadczenie przedemerytalne od stycznia 2012 r., a w pozostałym zakresie apelację oddala.

-1-

Sygn. akt III AUa 897/12

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 19 kwietnia 2012r. Sąd Okręgowy w Kielcach V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K. z dnia 11 stycznia 2012r. i przyznał J. G. świadczenie emerytalne od stycznia 2012r.

Ustalił Sąd że, wnioskodawcy J. G. ur. (...), w roku 1966 zmarł ojciec. Matka powtórnie wyszła za mąż w 1971r. i wówczas wraz z mężem zamieszkała w T. i zameldowała tam swoich synów, tj. J. i W. G.. Mimo zameldowania wnioskodawca wraz z bratem mieszkał do dnia 14 kwietnia 1973r. w gospodarstwie rolnym swoich rodziców, położonym w S. przy ul. (...) (obecnie (...)). J. G. po ukończeniu w 1968r. szkoły podstawowej rozpoczął naukę w (...)w T., do którego dojeżdżał komunikacją PKS kilkanaście kilometrów. Naukę rozpoczynał o godz. 7, a kończył o

godz. 14. Gospodarstwo rolne zajmowało powierzchnię 0,59 ha. Był to głównie sad z ponad setką drzew owocowych, oraz uprawy pomidorów, buraków, ziemniaków, ogórków, porzeczek i agrestu. W gospodarstwie hodowano też drób, króliki i świnię. Prowadzeniem gospodarstwa zajmował się wnioskodawca wraz z bratem (ur. (...)), a matka pomagała im dojeżdżając z T.. Prace rolne w gospodarstwie – głównie wykonywane ręcznie – polegały na przygotowaniu sadzonek pomidorów, przesadzaniu ich do inspektów, a potem do gruntu. Wiosną sadzono też wszystkie pozostałe warzywa, a następnie aż do jesiennych zbiorów zajmowano się pielęgnacją tych upraw. W jesieni przygotowywano grunt na następny rok, zbierano owoce z sadu, wykonywano prace pielęgnacyjne przy drzewach. Codziennie przez cały rok zajmowano się inwentarzem. Dokonywano też niezbędnych prac remontowych w obejściu, naprawiano klatki dla kur i świń. Praca w gospodarstwie zajmowała wnioskodawcy co najmniej cztery godziny dziennie. Gospodarstwo rolne było traktowane jako dodatkowe źródło dochodów rodziny. Warzywa i owoce

-2-

Sygn. akt III AUa 897/12

uzyskiwane z sadu i ogrodu sprzedawano w punkcie skupu, który znajdował się w pobliżu domu.

Naukę w technikum wnioskodawca ukończył w dniu 5 marca 1973r., a 15 września 1973r. rozpoczął służbę wojskową.

Ostatnio wnioskodawca był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w (...) SA, na pełny etat do dnia 30 kwietnia 2011r. Stosunek pracy został rozwiązany z przyczyn dotyczących zakładu pracy w oparciu o art. 1 ustawy z dnia 13 marca 2003r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunku pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz.U. Nr 90, poz. 844 ze zm.). W dniu 6 maja 2011r. J. G. uzyskał status osoby bezrobotnej i od dnia 14 maja do 14 listopada 2011r. przez pół roku pobierał zasiłek dla bezrobotnych. W tym okresie nie odmówił bez uzasadnionej przyczyny podjęcia zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych. Zaświadczenie z Powiatowego Urzędu Pracy w S. wnioskodawca otrzymał w dniu 21 listopada 2011r., a w dniu 20 grudnia 2011r. złożył wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego. Staż ubezpieczeniowy J. G. na dzień złożenia wniosku o świadczenie wynosi co najmniej 40 lat (uznany przez organ rentowy wyniósł 37 lat 5 miesięcy i 11 dni). Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt rentowych oraz zeznań świadków E. D., W. G., M. K., J. Z.. W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd I instancji zważył, że odwołanie jest uzasadnione. Przytoczył treść art. 2 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz.U. z 2004r. Nr 120, poz. 1252 ze zm.) i stwierdził, że przedmiotem sporu w sprawie było stwierdzenie czy wnioskodawca – w myśl cytowanych przepisów – nabył prawo do wnioskowanego świadczenia, albowiem stosunek pracy z pracodawcą, u którego był zatrudniony przez okres co najmniej 6 miesięcy ustał z przyczyn dotyczących zakładu pracy, oraz legitymuje się wymaganym co najmniej 40 – letnim stażem ubezpieczeniowym (art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy). W ocenie Sądu, na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego, istnieją podstawy do uwzględnienia, stosownie do treści art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń

-3-

Sygn. akt III AUa 897/12

Spółecznych (Dz.U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), okresu pracy w gospodarstwie rolnym swoich rodziców przypadającego od 27 września 1969r. do 14 września 1973r. Sąd dał wiarę zgodnym zeznaniom świadków, iż wnioskodawca prowadził gospodarstwo rolne w S., w którym mieszkał i traktował jako istotne źródło swego utrzymania.

Sąd miał na względzie, że gospodarstwo zajmowało niewielką powierzchnię, ale stale przez cały rok prowadzono w nim intensywne prace związane z hodowlą inwentarza oraz uprawą i zbiorami owoców i warzyw. We wskazanym okresie wnioskodawca swą pracą w sposób znaczący przyczyniał się do jego prowadzenia co wskazuje, że wymiar świadczonej pracy wynosił co najmniej połowę pełnego wymiaru czasu pracy. W konsekwencji okres ten należało doliczyć w niezbędnym zakresie do okresu składkowego wnioskodawcy brakującego do przyznania mu świadczenia

przedemerytalnego. W tym stanie rzeczy, Sąd uznał, że wnioskodawca spełnił wszystkie warunki wskazane w art. 2 ust.1 pkt 5 ustawy, jak też określone w art. 2 ust. 3 i mając to na uwadze na zasadzie art. 477¹⁴ § 2 kpc orzekł ja w sentencji.

Apelację od powyższego wyroku złożył Zakład Ubezpieczeń Społecznych i zaskarżając go w całości zarzucił naruszenie prawa materialnego, w szczególności art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 30.04.2004r. o świadczeniach przedemerytalnych (cyt.wyżej) poprzez nieuzasadnione przyjęcie, że wnioskodawca spełnia warunki do nabycia prawa do świadczenia, o którym orzeczono w sentencji. Wskazując na powyższe apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania, lub o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu apelacji skarżący podniósł, że do okresu pracy wnioskodawcy nie uwzględniono okresu pracy w gospodarstwie rolnym, ponieważ w spornym okresie uczęszczał do szkoły ponadpodstawowej w T., a od 26.03.1972r. nie zamieszkiwał w miejscu położenia gospodarstwa rolnego mającego powierzchnię 0,5 ha. Nadto skarżący zarzucił, że Sąd rozpoznając odwołanie orzekł poza zakres tj. przedmiot zaskarżonej decyzji przyznając J. G. świadczenie emerytalne, podczas gdy zarówno wniosek jak i decyzja dotyczyły „świadczenia przedemerytalnego”. Dodatkowo nie wyjaśnił Sąd jakie okoliczności miały wpływ na

-4-

Sygn. akt III AUa 897/12

przyznanie świadczenia „od stycznia 2012 roku”. Mając powyższe na uwadze skarżący wniósł o uwzględnienie apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja jest częściowa uzasadniona.

Sąd Apelacyjny w całości akceptuje ustalenia faktyczne oraz rozważania prawne przyjęte przez Sąd pierwszej instancji za podstawę rozstrzygnięcia, jakkolwiek za zasadny uznaje zarzut odnoszący się do sformułowania sentencji zaskarżonego wyroku, w której Sąd pierwszej instancji przyznał J. G. „świadczenie emerytalne”. Jednakowoż biorąc pod uwagę, co podkreśla też apelujący, że zarówno wniosek ubezpieczonego, jak i zaskarżona decyzja oraz dodając w dalszym ciągu, że i zawarte w uzasadnieniu wyroku rozważania Sądu dotyczyły „świadczenia przedemerytalnego”, wytknięte w apelacji błęd sentencji wyroku należało ocenić wyłącznie jako lapsus calami (mimowolny błąd w piśmie), który należało zweryfikować poprawnym rozstrzygnięciem co do istoty sprawy na podstawie art. 386 § 1 kpc.

W pozostałym zakresie apelacja nie zawierała uzasadnionych zarzutów. Zgromadzony materiał dowodowy i przeprowadzona przez Sąd pierwszej instancji jego ocena pod kątem powołanych przepisów art. 2 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 10 ust. 1 pkt. 3 cyt. wyż ustaw – zdaniem Sądu Apelacyjnego nie budziły żadnych wątpliwości. W szczególności nie sposób było podzielić stanowiska apelującego sprowadzającego się do tezy, że uwzględniono wnioskodawcy okres pracy w gospodarstwie rolnym matki w okresie od 27.09.1969r. do 14.03.1973r. jakkolwiek uczęszczał on w tym czasie do szkoły ponadpodstawowej w T., a od 26.03.1971r. nie zamieszkiwał w gospodarstwie. Należało bowiem wziąć pod uwagę szczegółowe i wnikliwe ustalenia Sądu, z których wynikało jakie prace w gospodarstwie wykonywał wnioskodawca, ile poświęcał na nie czasu, w jaki sposób godził to z nauką i dojazdem do technikum oddalonego o około 14 km od S.. Nie zmienia przy tym tej oceny podnoszona okoliczność zameldowania wnioskodawcy w T. jeśli zważyć, że zameldowanie to nie

-5-

Sygn. akt III AUa 897/12

więzało się z zamieszkiwaniem, skoro wnioskodawca nadal wraz z bratem zamieszkiwali w gospodarstwie w S., od śmierci ojca nauczyli się samodzielności i pracowali w gospodarstwie, by polepszyć sobie trudną sytuację finansową,

tym bardziej, że matka pracowała zawodowo poza gospodarstwem. Uzasadnienie Sądu odnoszące się do tej kwestii nie nasuwa żadnych zastrzeżeń i mieści się w granicach wyznaczonych przez art. 233 § 1 kpc.

Pozostaje jeszcze odnieść się do zarzutu dotyczącego daty przyznania świadczenia, a ściśle braku wskazania podstawy prawnej takiego właśnie rozstrzygnięcia. Jest on tylko o tyle uzasadniony, że z rozważań Sądu zawartych w uzasadnieniu nie wynika jednoznacznie dlaczego przyznał świadczenie od stycznia 2012r. Mimo tej niedokładności nie można nie zauważyć, że Sąd powołał treść art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 30.04.2004r. o świadczeniach przedemerytalnych, zgodnie z którym świadczenie przedemerytalne przysługuje osobie określonej w ust. 1, po upływie 6 miesięcy pobierania zasiłku dla bezrobotnych, jeżeli ta spełnia łącznie warunki wymienione w tym przepisie. Skoro Sąd ustalił, że z dniem 14 listopada 2011r. minął półroczny okres pobierania przez wnioskodawcę zasiłku dla bezrobotnych, to winien był przyznać świadczenie przedemerytalne od daty złożenia wniosku tj. 20 grudnia 2011r. Wskazana w wyroku data przyznania świadczenia jest trudna do uzasadnienia, i wydaje się być niekorzystna dla ubezpieczonego, jednakże biorąc pod uwagę, że nie składał on apelacji, jakkolwiek zmiana w tym zakresie oznaczałaby naruszenie treści art. 384 kpc.

Reasumując powyższe wywody należało jedynie częściowo uwzględnić apelację, co mając na uwadze na zasadzie art. 386 § 1 kpc w zw. z art. 385 kpc orzeczono jak w sentencji.

SSO E. P.

11.01.2013r. RT